

Soru: Erkek, eşini kayınvalidesiyle aynı evde oturmaya zorlayabilir mi?

FETVA

İslam hukukuna göre koca, hanımının nafakasını temin etmekle mükelleftir. Zira Allah Teala “Eşlerin normal ölçülerde yiyecek ve giyeceklerini sağlamak çocuk kendisinden olanın (babanın) borcudur.”¹ ve “O kadınları, durumunuza uygun olarak kendi oturduğunuz yerde oturtun.”² buyurmaktadır. Ayet-i kerimelere göre kocanın temin etmekle vazifeli olduğu nafaka karısının yiyeceği, giyeceği ve giderinden ibarettir.³ Zâhirü’r-rivâye’ye ve İmam Kerhî’nin de tercihe şayan bulduğu görüşe göre nafaka hususunda yalnızca kocanın maddi durumu göz önünde bulundurulur. Hassâf, Mahbûbi ve Neseî’ nin içinde bulunduğu Hanefî fukahası ise bu hususta kadının da halinin itibara alınması gerektiğini ve bu görüşün fetvaya daha elverişli olduğunu ifade etmektedir.⁴

Her iki görüşe göre de kocanın karısını, ailesinden kimsenin ikamet etmediği bir eve yerleştirmekle mükelleftir.⁵ Barınma, kadının kocası üzerindeki haklarından olduğu için koca, karısının izni olmadan başkasından olma çocuğunu dahi onun yanına yerleştiremez. Zira kocasının eve başkasını yerleştirmesi halinde, kadının ev eşyalarının zarar görmesi, eşyle rahatça vakit geçirememesi gibi rahatsızlık duyacağı durumlar söz konusudur.⁶ Barınmayla alakalı diğer hususlar ise aşağıda zikredildiği üzeredir.

- Koca mümeyyiz olmayan küçük çocuğu haricinde başka bir kadından olan çocuğunu karısının izni olmadan, onunla aynı eve yerleştiremez.
- Ev, yaşanmaya elverişli olabilmesi için mutfak, tuvalet, koltuk ve perde gibi zaruri alan ve eşyaları ihtiva etmeli ve bunlar ortak kullanıma açık olmamalıdır.
- Ev, kadının ikamet ettiği esnada kendisi ve malı adına güvende olduğu komşulara yakın olmalıdır. Ev ıssız bir yerde ise kişi, eşinin ünsiyet kuracağı bir kadın hizmetçi tutmalı ya da evi, eşinin kendini güvende hissettiği bir yere taşınmalıdır.
- Ev, kocanın hem karısına hem de anne-babasına veya başka bir kadından olan çocuklarına yetecek kadar geniş ise adamın bunların hepsini tek bir eve yerleştirmesi caizdir. Bununla birlikte kadın, eşinin akrabalarından sözel veya fiziksel bir eziyete maruz kalırsa, onları evden uzaklaştırma hakkına sahiptir.

¹ Bakara 2/223.

وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ

² Talâk 65/6.

أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ وَجْدِكُمْ

³ Alâüddîn Muhammed b. Alî b. Muhammed el-Haskefî, *ed-Dürrü’l-muhtâr* (Beyrut: Dârül-Kütübil İlmîyye, 2002), 257.

⁴ Abdülganî b. Tâlib b. Hammâde el-Guneymî ed-Dımaşkî el-Meydânî, *el-Lübâb fî şerhi’l-Kitab* (Beyrut - Lübnan: el-Mektebetü’l-İlmîyye, ts.), 3/92.

⁵ İbrâhim b. Muhammed el-Halebî, *Mülteka’l-ebhur* (Beyrut - Lübnan: Darul Kütübil İlmîyye, 1998), 185.

⁶ Ebü’l-Hasen Burhânüddîn Alî b. Ebî Bekr b. Abdilcelîl el-Fergânî el-Mergînânî, *el-Hidâye şerhu bidâyeti’l-mübtedî* (Sind: el-Büşra, 2021), 2/185.

Koca barınma hususunda yukarıda zikredilen hususları yerine getirmesine rağmen karısı onunla ikamet etmekten imtina ederse nafaka hakkını kaybeder. Adam karısının yerleşeceği bir ev temin etmezse kadı, kocanın maddi durumunu göz önünde bulundurarak onun adına kadına ev tutabileceği bir tutar tayin eder.⁷

---

⁷ Zekiyüddin Şa'bân, *el-Ahkâmü's-şer'iyye li'l-ahvâli's-şahsiyye* (Bingazi: Menşûrâtu Câmiati Karyunis, 1993), 327-329; Muhammed Muhyiddîn b. Abdilhamîd, *el-Ahvâlü's-şahsiyye fi's-şer'ati'l-İslâmiyye* (İstanbul: Mektebetül-İrşâd, 2021), 226-227.